

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการพัฒนาชุมชนในเขตอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระสงฆ์ที่อาศัยอยู่ในวัดในเขตอำเภอ นาเชือก จังหวัดมหาสารคาม (ทะเบียนวัดจังหวัดมหาสารคาม, 2551 : 15) จำนวน 372 รูป

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระสงฆ์ที่อาศัยอยู่ในวัดในเขตอำเภอ นาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 193 รูป ได้มาโดยใช้วิธีการคำนวณตามสูตรของ ยามาเน (Yamane) ดังนี้ (สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2536 : 122)

$$\text{จากสูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

c = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ คือร้อยละ .05
แทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(.05)^2}$$

$$n = \frac{372}{1 + 372(.05)^2}$$

$$n = 192.74$$

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 193 รูป

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

2.2.1 ใช้เขตปกครองตำบลทางคณะสงฆ์ ซึ่งในเขตอำเภอนาเชือก มีทั้งหมด 9 ตำบล โดยเลือกศึกษาทั้งหมด 9 ตำบล

2.2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณด้วยสูตร ยามาเน จากจำนวนพระสงฆ์ในแต่ละตำบล จำนวน 372 รูป ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 193 รูป และแบ่งพระสงฆ์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาส และพระสงฆ์ที่เป็นพระลูกวัด จากนั้นนำจำนวนของประชากรในแต่ละตำบลมาคำนวณหาตามสัดส่วน โดยประชากรที่มีมากเอามาก ประชากรที่มีน้อยเอาน้อย จนได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อได้ครบแล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก โดยทำรายชื่อของพระสงฆ์ทั้งหมดของแต่ละตำบลและแต่ละกลุ่มลงในกล่องแล้วหยิบขึ้นทีละรายชื่อแล้วบันทึกรายชื่อนั้นไว้ และนำรายชื่อเดิมกลับลงในกล่องอีก เพื่อให้ทุกรายชื่อที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน หากได้รายชื่อเดิมให้จับฉลากใหม่ จนกระทั่งได้รายชื่อของกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบลและแต่ละกลุ่มจนครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1 (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2550 : 53-54)

ตารางที่ 1 จำนวนสัดส่วนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ ที่	เขตปกครองคณะสงฆ์ (อำเภอเนาเชือก)	ประชากรทั้งหมด			กลุ่มตัวอย่าง		
		เจ้า อาวาส	พระ ลูกวัด	รวม	เจ้า อาวาส	พระ ลูกวัด	รวม
1	ตำบลนาเชือก-หนองกง	18	88	106	9	46	55
2	ตำบลหนองเม็ก	12	29	41	6	15	21
3	ตำบลเขวาไร่	13	50	63	7	26	33
4	ตำบลสันป่าตอง	7	22	29	4	11	15
5	ตำบลปอพาน	7	19	26	4	9	13
6	ตำบลสำโรง	7	22	28	4	10	14
7	ตำบลหนองเรือ	7	23	30	4	12	16
8	ตำบลหนองโพธิ์	5	24	30	2	14	16
9	ตำบลหนองแดง	5	14	19	2	8	10
รวม		81	291	372	42	151	193

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) มี 2 ลักษณะ คือ แบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ พระสมคิด ศรีบูรมณฺ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

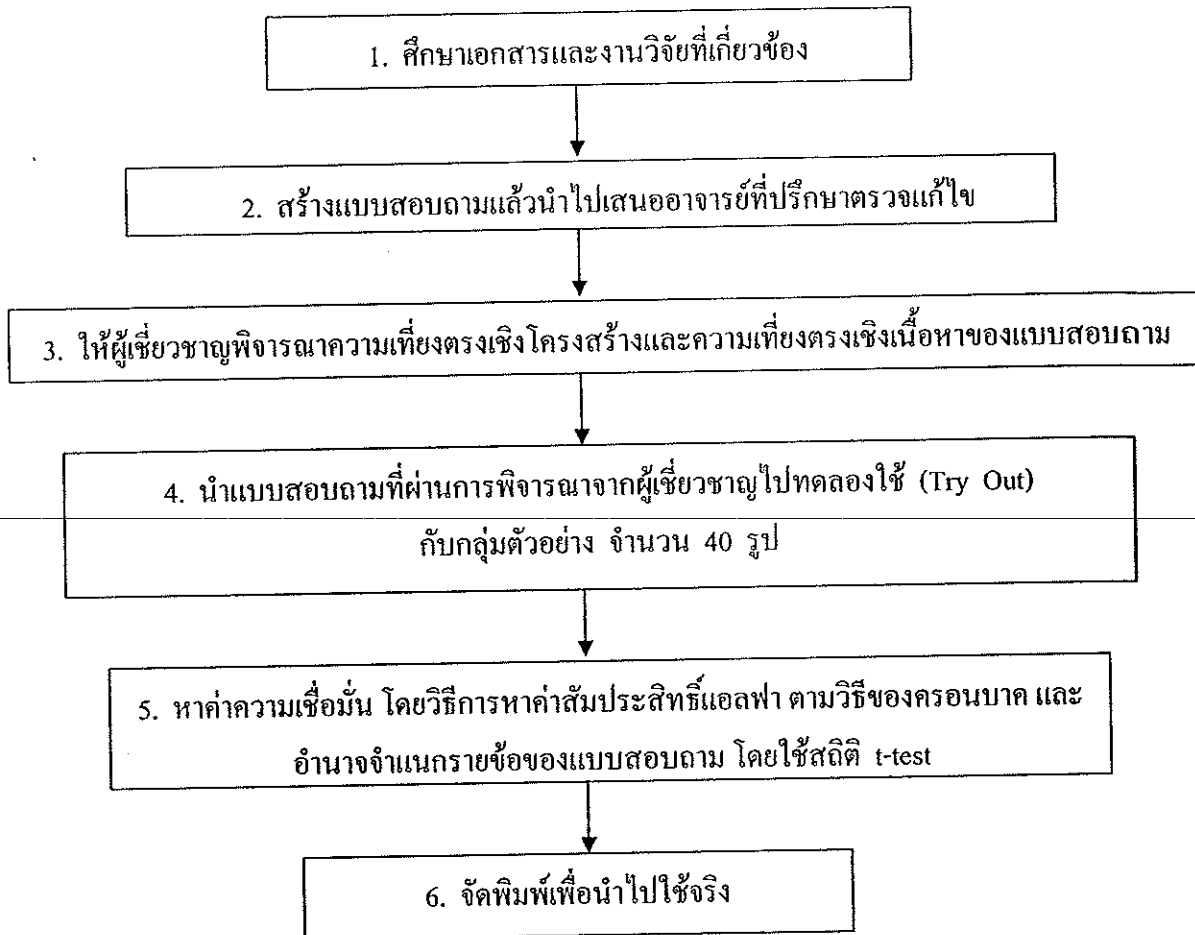
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 47 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามกรอบแนวคิดของบทบาททั้ง 5 ด้าน ของพระสงฆ์

2. ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือจากพระสงฆ์ในแต่ละวัดในอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระสงฆ์ในแต่ละวัดด้วยตนเอง
3. นำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

มากที่สุด	ตรวจให้	5 คะแนน
มาก	ตรวจให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ตรวจให้	3 คะแนน
น้อย	ตรวจให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ตรวจให้	1 คะแนน

2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ โดยการสรุปบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

1.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ t-test

1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9899

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ

2.1.1 ความถี่

2.1.2 ค่าร้อยละ

2.1.3 ค่าเฉลี่ย

2.1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร โดยใช้ ไค สแควร์ (Chi - square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และใช้สถิติ Cramer's V ในการหาค่าความมากน้อย (Magnitude) ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการรวมคะแนนรายด้านทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายความว่า	มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายความว่า	มีบทบาทอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายความว่า	มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายความว่า	มีบทบาทอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายความว่า	มีบทบาทอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปบรรยาย